

УДК 351.131

Могилинець В.С., студентка гр.103-21-1**Науковий керівник: Деревягіна Н.І., к.т.н., доцент кафедри гідрогеології та інженерної геології***(Національний технічний університет «Дніпровська політехніка», м. Дніпро, Україна)*

ПРО ПЕРСПЕКТИВИ ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ ВОДНОГО ЗАКОНОДАВСТВА ЄС В УКРАЇНІ ПРИ РОЗРОБЦІ РОДОВИЩ КРИТИЧНОЇ СИРОВИНИ

Головною метою сучасних процесів у мінерально-сировинному комплексі Європейського Союзу (далі – ЄС) є створення відповідної стратегії у цій галузі, основним концептуальним принципом якої є стале забезпечення ЄС критичною мінеральною сировиною. Це передбачає екологічно безпечне надрокористування та впровадження заходів попередження будь-яких аварій на видобувних об'єктах. Україна як держава, яка здійснює європейський вибір, зобов'язана формувати свою політику розвитку мінерально-сировинного комплексу відповідно загальноєвропейського контексту. Тому метою цієї роботи є аналіз основних принципів Водної Рамкової Директиви ЄС та аспектів їх застосування в Україні, в тому числі і при видобутку критичної сировини, включаючи можливі наслідки.

В нашій країні є досить багато різноманітних нормативно-правових і методичних документів, які стосуються підземних вод. Для повноцінного уявлення ситуації щодо розвитку водного законодавства на території України необхідно розглянути основні закони та кодекси. По-перше, це Водний кодекс України, який було прийнято у 1995 р. У кодексі визначені правила користування водними ресурсами, їх раціональне використання та екологічно спрямований захист. Все це направлено на формування водно-екологічного правопорядку і забезпечення екологічної безпеки населення, а також обґрунтованому використанню вод та їхній охороні від забруднення та виснаження. Усі води та водні об'єкти на території України становлять її водний фонд, серед них – підземні води та джерела. Підземні води, які є джерелом централізованого водопостачання, є водними об'єктами загальнодержавного значення, а підземні води, які не можуть бути джерелом централізованого водопостачання, – місцевого значення. Усі вони є винятково власністю українського народу і надаються тільки в користування.

У 2000 році було затверджено Інструкцію із застосування “Класифікації запасів і ресурсів корисних копалин державного фонду надр” до родовищ питних і технічних підземних вод. Інструкція містить вимоги до вибору підземних джерел водопостачання і умов (режиму) експлуатації підземних вод, розподіл родовищ питних і технічних підземних вод за складністю геологічної будови, гідрогеологічних та інших умов формування експлуатаційних запасів, розподіл експлуатаційних запасів за промисловим значенням, вимоги до вивченості родовищ питних і технічних вод, їх підготовленість до промислового освоєння та ін.

У 2011 р. затверджено “Правила охорони підземних вод від забруднення та виснаження”, де визначались вимоги з охорони підземних вод для їх захисту від забруднення та виснаження, і вони є обов'язковими для виконання всіма водокористувачами.

У 2002 році прийнято Закон України “Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення”, і він надзвичайно важливий, адже підземні води є одним із джерел питного водопостачання. Серед основних принципів державної політики у сфері питної води, питного водопостачання та водовідведення є такі, як дотримання оптимального балансу використання поверхневих і підземних вод для питного водопостачання; обов'язковість державної експертизи і оцінки експлуатаційних запасів підземних вод для питного водопостачання. Затвердження показників безпечності та окремих показників

якості питної води здійснювалось відповідно до міжнародних, державних санітарних норм і правил, інструкцій чи рекомендацій та інших документів відповідних міжнародних організацій або вимог законодавства Європейського Союзу щодо питної води у разі відсутності вимог, встановлених у зазначених документах.

В Україні також діє стандарт ДСанПіН 2.2.4-171-10 “Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною”, який регулює забезпечення якості питної води відповідно до встановлених нормативів.

На основі вищезрозглянутих законів, можна визначити основні компоненти сучасного законодавства про підземні води: по-перше, це видобуток підземних вод і право на їх використання; по-друге, це ліцензування на видобуток підземних вод (призначено для захисту підземних вод від забруднення); по-третє, це санкції за невиконання правил користування та видобутку підземних вод (від адміністративної до кримінальної відповідальності).

Проаналізувавши основні складові вітчизняної водної політики, можна повернутись до Водного права Європейського Союзу. Для країн ЄС директиви, пов'язані з водою, мають важливе значення для управління водними ресурсами та стандартів якості навколишнього середовища і водних ресурсів. Відповідно, Водна рамкова директива ЄС є основним стратегічним документом, який визначає принципи управління водними ресурсами, шляхи досягнення доброї якості води, безпечного стану річок і водойм. Її основною метою є забезпечення сталого використання водних ресурсів шляхом поступового зниження чи повного усунення забруднення й інших шкідливих впливів на довкілля. Відповідно і імплементація Україною визначених норм і правил повинна здійснюватись у цьому напрямку.

Перелік посилань

1. Пінчук О.Л., Герасімов Є.Г., Куницький С.О. Директиви ЄС у сфері управління водними ресурсами: довідник. – Рівне: "Волинські береги", 2019. – 224 с.
2. Директива 2000/60/ЄС Європейського Парламенту і Ради від 23 жовтня 2000 року про встановлення рамок діяльності Співтовариства у сфері водної політики (надалі ВРД). – Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_962.
3. Водний кодекс України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/213/95-%D0%B2%D1%80/conv#Text>
4. Інструкція із застосування “Класифікації запасів і ресурсів корисних копалин державного фонду надр” до родовищ питних і технічних підземних вод (редакція станом на 26.11.2006). – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0109-00#Text>
5. “Правила охорони підземних вод від забруднення та виснаження”. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1093-23#Text>
6. Закон України “Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення”, остання редакція від 2020 р. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2918-14#Text>
7. ДСанПіН 2.2.4-171-10 “Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною” (наказ Міністерства охорони здоров'я України від 12.05.2010 р. № 40). – Режим доступу: <https://ecosoft.ua/ua/blog/trebovaniya-k-kachestvu-pitevoy-vody/>